

10 voor de regio

Datum:	donderdag 26 november
Tijd:	13.30 tot 15.30 uur.
Locatie:	Majella Centrum, Utrecht
Route:	zie www.majellacentrum.nl .
Aanmelden:	Rya Mantel: 030-2521822
E-mail:	r.mantel@clientenbond.nl .

Wij slaan de handen ineen. U ook?

Graag brengen wij tien projecten onder uw aandacht die voor regionale cliëntenorganisaties (RCO's) en ggz-steunpunten van belang kunnen zijn. Het gaat om projecten waarin RCO's of ggz-steunpunten een actieve rol kunnen spelen als mede-uitvoerder, informant, afnemer van producten of als partij die de vruchten plukt. We beperken ons hier tot projecten die VOICE-Cliëntenbond en het LPGGz al dan niet gezamenlijk of met derden uitvoeren. We beginnen met projecten die vooral voor RCO's (en hun achterban!) interessant zijn. Daarna volgen de projecten die gericht zijn op ggz-steunpunten en hun medewerkers. Wij hopen natuurlijk dat u door deze projecten geïnspireerd raakt mee te denken en te doen; iedereen is van harte welkom!

Bijeenkomst

Op 26 november 2009 organiseren we een gezamenlijke bijeenkomst om alle projecten toe te lichten en vragen te beantwoorden.

1

Borging Lokale Versterking

Wat gaan we doen?

Programma Lokale Versterking heeft gedurende drie jaar veel mooie resultaten opgeleverd; 750 ervaringsdeskundigen, waarvan ca. 250 uit de maatschappelijke opvang en verslavingszorg, hebben gezamenlijk 243 activiteiten georganiseerd om cliëntenparticipatie op de gemeentelijke WMO-kaart te krijgen. In de uitvoering speelden regionale initiatiefgroepen van cliënten en familieleden een sleutelrol. Maar het project liep medio 2009 ten einde. Het zou zonde zijn om alle opgedane netwerken, kennis en ervaring te laten wegvloeien. Daarom is het van het belangrijk dat de resultaten goed geborgd worden. Daartoe zijn overeenkomsten gesloten met 24 RCO's. Zij schrijven overdracht-dossiers voor gemeenten en gaan zo mogelijk door met de initiatiefgroepen (ook wel: 'belangenbehartiging en ondersteuning van vertegenwoordigers in WMO-raden').

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

Het streven is om alle gemeenten te overtuigen van het feit dat zij verantwoordelijk zijn voor cliëntenparticipatie en dat zij daar middelen voor vrij moeten maken. Dat lukt vaak nog niet, maar in een aantal regio's hebben RCO's al tienduizenden euro's ontvangen. Dit jaar moeten alle gemeenten een overdracht-dossier hebben ontvangen van de RCO's. De Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg (MO/VO/Vz) volgt een eigen traject voor borging. De RCO's en initiatiefgroepen zijn hierover al geïnformeerd. Aan het einde van 2009 zal een productenboek verschijnen met een overzicht van alle gebruikte middelen en methoden van het Programma Lokale Versterking.

Contactpersoon

Trudy Jansen: 06-45790724
trudyjansen@lokaleversterking.nl

2

(O)GGz-spiegel

Wat gaan we doen?

Het project (O)GGz-spiegel van het LPGGz bouwt deels voort op de resultaten van het Programma Lokale Versterking. Ondanks de geboekte resultaten, is de (O)GGz vaak nog onderbelicht bij gemeenten in de uitvoering van de WMO-prestatievelden. Er zijn goede lokale voorbeelden maar gemeenten krijgen onvoldoende impulsen om de kwaliteit vanuit cliëntperspectief tegen het licht te houden en waar nodig te verbeteren. Het project (O)GGz-spiegel moet een bijdrage gaan leveren aan een beter gemeentelijk beleid voor cliënten en naastbetrokkenen uit de (O)GGz. Gezamenlijk worden kwaliteitscriteria geformuleerd en jaarlijks worden gemeenten getoetst. De gemeente die het beste scoort, krijgt een prijs. Het project (O)GGz-spiegel is dit najaar gestart en loopt door tot eind 2011. In de uitvoering werken het LPGGz en VOICE nauw samen.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

Bij Lokale Versterking bleek de Mystery Guest een succesvolle activiteit. Dit wordt nu uitgebreid. Voor vrijwilligers is het toetsen van gemeentelijke WMO-loketten een leuke activi-

teit met concrete resultaten. Dat werkt zeer motiverend! Het kan nieuwe vrijwilligers opleveren; ook uit (doel)groepen die nu nog niet actief zijn binnen het RCO. Verder blijken gemeenten geïnteresseerd te zijn in de uitkomsten. Het is dus een goede gelegenheid om jezelf als deskundig belangenbehartiger op de kaart te zetten en tastbare resultaten te halen. Door de landelijke aanpak kan de eigen gemeente worden vergeleken met gemeenten elders in het land (wat bij een lobby handig kan zijn!). Vooral omdat de vragen niet alleen over het loket gaan, maar bijvoorbeeld ook over het activiteiten- en ondersteuningsaanbod voor ggz-cliënten. Last but not least: RCO's die deelnemen krijgen daarvoor een vergoeding.

Er kunnen komend jaar twaalf RCO's meedoen. Met de RCO's die de toetsingen in de gemeenten gaan (laten) uitvoeren, zal het LPGGz convenanten sluiten. Het LPGGz start binnenkort al met het formuleren van kwaliteitscriteria; deze criteria worden ook getoetst bij de achterbannen van LPGGz en VOICE.

Contactpersonen

Debora Korpelaar, LPGGz, 030-2363765
d.korpelaar@platformggz.nl
 Trudy Jansen, 06-45790724
advies@trudyjansen.nl
 Niki Schipper, 030-2332473
niki@schipperhsd.nl

3

Zorginkoop vanuit cliëntenperspectief

Wat gaan we doen?

Zorgverzekeraars en zorgkantoren maken jaarlijks afspraken met zorgaanbieders. Daarin leggen zorgverzekeraars vast hoeveel en welke zorg zij inkopen. Het project 'zorginkoop' heeft als doel om het inkoopbeleid van zorgverzekeraars vanuit cliënten- en familieperspectief te beïnvloeden. Daartoe worden zorgverzekeraars systematisch geïnformeerd over de wensen en behoeften van cliënten- en familieorganisaties. Het zorginkoopbeleid wordt tussentijds samen met zorgverzekeraars en zorgaanbieders geëvalueerd.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

RCO's zijn bij uitstek de organisaties die weten wat er vanuit het cliënten- en familieperspectief in de regio speelt. De inbreng van RCO's is daarom onmisbaar voor zorgverzekeraars om adequaat zorginkoopbeleid te voeren. Zorgverzekeraars beseffen dat ook en stellen zelfs middelen ter beschikking om inbreng vanuit het cliënten- en familieperspectief per regio mogelijk te maken. In de werkregio's van twee zorgverzekeraars zijn inmiddels (oktober 2009) de eerste overleggen tussen cliënten- en familieorganisaties en zorgverzekeraars gestart. Gezamenlijk stellen zij zorginkooptraject op, waarin een maximale inbreng vanuit het cliënten- en familieperspectief op het zorginkoopbeleid van 2011 gerealiseerd kan worden. Het inkooptraject kan bestaan uit: cliëntenpanels, forumbijeenkomsten inventariserend kwalitatief en/of kwantitatief onderzoek vanuit cliënten- en familieperspectief, en/of andere vormen van achterbanraadplegingen. De uitkomsten worden vertaald in afspraken met zorgverzekeraars.

De komende maanden worden alle grote zorgverzekeraars uitgenodigd om samen met cliënten- en familieorganisaties een zorginkooptraject op te stellen. Dit betekent dat alle RCO's een actieve rol kunnen gaan spelen bij zorginkoop vanuit cliëntenperspectief. Een gouden kans!

Contactpersoon

Steven Makkink, beleidsmedewerker LPGGz
030-2363765 / 06-26170178
s.makkink@platformggz.nl

4

Ketenzorg langdurende GGz

Wat gaan we doen?

Ondersteuning van mensen met langdurende psychiatrische problemen dient zich te richten op alle levensgebieden en is niet (meer) alleen een opdracht voor de geestelijke gezondheidszorg, maar voor de gehele samenleving. In het kader van de monitor langdurende zorg voert het Landelijk Platform GGz in 2010 een onderzoek uit naar ketenzorg voor mensen met langdurende psychiatrische problematiek. In

ca. zes regio's zal het regionale steunsysteem in kaart worden gebracht. Hiervoor wordt gesproken met alle belangrijke actoren (gemeenten, ggz-instellingen, RCO's, woningcorporaties, welzijnswerk, etc.). Daarnaast worden cliënten bevroegd over hun wensen en ervaringen ten aanzien van zorg en maatschappelijke ondersteuning. Doel van het project is succesfactoren in kaart te brengen en goede praktijken te verspreiden. De resultaten worden naar de betreffende regio's teruggekoppeld, zodat zij daarvan kunnen leren en verbeteracties kunnen opzetten. De precieze werkwijze van het project wordt in de komende twee maanden uitgediept.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

In de regio's waarop het onderzoek zich richt, zullen RCO's en steunpunten gevraagd worden om hun medewerking. Zij krijgen dan de gelegenheid om hun eigen ervaringen en ideeën weer te geven, maar ook om te vertellen welke rol zij zelf (willen) vervullen in het maatschappelijk steunsysteem. De selectie van regio's vindt rond de jaarwisseling 2009/2010 plaats. RCO's en steunpunten kunnen hun eigen regio ook aanmelden als mogelijke onderzoeksregio.

Contactpersoon

Nic Vos de Wael, beleidsmedewerker LPGGz
030-2363765 / 06-26170180
n.vosdewael@platformggz.nl

5

Cliënten kiezen met wijsheid

Wat gaan we doen?

In het project 'Cliënten kiezen met wijsheid' werkt de Cliëntenbond samen met de website www.netcliënten.nl. De site is bedoeld voor mensen die na of naast hun ziekte hun leven weer oppakken. NetCliënten gaat over het beter omgaan met je kwetsbaarheden in relatie tot dilemma's in het dagelijks leven, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, werken, dagen vrijetijdsbesteding en sociale contacten. NetCliënten biedt op al deze terreinen keuzehulpen maar ook de mogelijkheid tot het uitwisselen van ervaringen.

Cliënten kunnen hun ervaringen en inzichten opsturen. Denk bijvoorbeeld aan de keuze tussen zelfstandig wonen en beschermd wonen. Onderzoekers van NetCliënten zetten de ingezonden ervaringen op een rij. Dit doen zij aan de hand van 'kennis over wijsheid' die door psychologen is beschreven. Kennis moet aan bepaalde voorwaarden voldoen, wil er sprake zijn van wijsheid. Een voorwaarde is bijvoorbeeld het afwegen van het eigenbelang ten opzichte van het algemeen belang. Weegt de wens om zelfstandig te wonen op tegen de eventuele overlast die iemand kan opleveren voor zijn leefomgeving? Het uiteindelijke doel van het project 'Cliënten kiezen met wijsheid' is het realiseren van een 'zelfhulpwikipédia'. Voor Amsterdam bestaat er bovendien een 'Cliëntenatlas' waarin allerlei voorzieningen vanuit cliëntenperspectief worden beschreven. Concrete resultaten van het project:

- Meer en beter onderbouwde keuzehulpen.
- De Amsterdamse cliëntenatlas landelijk uitrollen in 9 nieuwe regio's met actieve redactieteams, die na afloop van het project hun activiteiten kunnen voortzetten m.b.v. lokale financiering.
- Een actieve webcommunity (forum) op het gebied van keuzes en levensvragen bij het leven met psychische kwetsbaarheden.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

Alle RCO's kunnen beginnen met zichzelf in de atlas te plaatsen. Daarmee krijgt die meteen een landelijke uitstraling. Daarnaast zal per jaar in drie regio's nieuwe redactieteams voor een regionale atlas starten. Dit vormt een uitdagende en inspirerende klus voor cliënten die het leuk vinden verschillende voorzieningen te bezoeken en daarover een recensie te schrijven. Totaal starten er gedurende de drie jaar van het project dus negen redactieteams. De redactieteams krijgen vooral in het eerste jaar ondersteuning vanuit de Amsterdamse atlasredactie. RCO's die geïnteresseerd zijn, worden van harte uitgenodigd zich te melden.

Contactpersoon

Per 3 november 2009 start Mary-Ann Wout als projectmedewerker communicatie en organisatie voor dit project bij de Cliëntenbond. Tot die tijd: informatie via Rya Mantel, tel. 030-2521822 of r.mantel@clientenbond.nl

6

LCIO: Landelijk crisiskaart informatie- en ondersteuningspunt

Pagina | 4

Wat gaan we doen?

Er zijn vele duizenden crisisgevoelige ggz-cliënten in Nederland. Met een crisiskaart kan de cliënt zelf aangeven wat er in geval van crisis met hem of haar moet gebeuren. Dit geeft een gevoel van zekerheid en regie over het eigen leven. Met de opzet van het LCIO komt er een landelijk steun- en expertisepunt met als hoofddoel het initiëren en stimuleren van regionale en lokale initiatieven met betrekking tot de crisis. In diverse regio's zijn al protocollen en materialen voor crisiskaarten ontwikkeld. Fontys Hogeschool heeft een opleiding voor 'crisiskaart consulenten' en er loopt een onderzoek naar het effect van de crisiskaart. Prioriteit van het LCIO is al deze versnipperde kennis te verzamelen en via een website toegankelijk te maken.

Het beoogde resultaat na 3 jaar:

- Een goed functionerende, rijk gevulde website met informatie over de crisiskaart (wat is het, wat zijn de ervaringen, voorbeelden van kaarten en folders, keurmerk APCP, toepassings- en scholingsmogelijkheden en alle projecten in Nederland (adressen en namen van consulenten en aanbieders).
- Een overzicht van het aantal gemaakte en in omloop zijnde crisiskaarten per regio.
- Een overzicht van mogelijke vormen van een crisiskaartproject.
- Mogelijkheden voor financiering.
- Een witte-vlekken-kaart (waar ontbreekt nog wat).
- Een draaiboek waarin staat wat er nodig is om een crisiskaartproject in een regio te starten.
- Voorlichtingsmateriaal en beschikbaar (internationaal) wetenschappelijk onderzoek.

Om het project stevig neer te zetten en de kans te vergroten dat de crisiskaart in Neder-

IZZUEZ

land maximaal wordt ingezet, wordt een begeleidingscommissie (ambassadeurs) ingesteld. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van cliënten/familie, gemeenten, zorgaanbieders en zorgverzekeraars.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

Veel crisiskaartprojecten zijn ondergebracht bij RCO's die lid zijn van VOICE. Er bestaat een landelijk overleg van crisiskaartconsulenten (LOCO), waar min of meer wordt bijgehouden waar er in Nederland crisiskaartprojecten zijn. De regio's waarin RCO's actief zijn, staan vast. Daarom is mogelijk per regio na te gaan of er een crisiskaartproject is, hoeveel consulenten er werkzaam zijn, in welke vorm en hoe de financiering is geregeld. Bij aanvang van het project wordt een nulmeting gedaan. Aan het eind van het project herhalen we de meting, zodat we weten wat het project heeft opgeleverd.

Contactpersoon

Riky Bemelaar, projectleider LCIO
030-2521822/06-48420854
R.Bemelaar@VOICEenederland.nl.

7

Meld je zorg

Wat gaan we doen?

Veel mensen zijn onzeker geworden over hun recht op passende zorg als gevolg van de recente stelselwijzigingen in de AWBZ, de WMO, de jeugdzorg en in compensatieregelingen. De helpdesk van Meld je zorg moet bijdragen aan beter geïnformeerde cliënten en naastbetrokkenen. Daarnaast levert Meld je zorg inzichten op over de gevolgen van de stelselwijzigingen. Door middel van polls, enquêtes en meldacties verzamelt Meld je zorg signalen en knelpunten. De uitkomsten worden geanonimiseerd en besproken met beleidsmakers en betrokken instanties. Meld je zorg loopt van april 2009 tot eind 2010.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

RCO's, STIP's en ggz-steunpunten krijgen waarschijnlijk veel vragen van cliënten en naastbetrokkenen binnen. Zij kunnen actief meehelpen om die vragen en ervaringen met het zorgstelsel te inventariseren. Zij kunnen verwijzen naar de specifieke meldacties, polls

en enquêtes die op www.meldjezorg.nl staan. Gezamenlijke actie maakt het bereik groter en het resultaat beter. RCO's, STIPS en ggz-steunpunten kunnen kosteloos, concreet en snel:

- Onderwerpen aandragen waarover zij een peiling willen laten uitvoeren.
- Mensen verwijzen naar de website van Meld je zorg.
- Onbeperkt en gratis Meld je zorg-flyers en kaarten bestellen voor op de balie, in het informatierek of om mee te sturen met een mailing.
- Op de (eventuele) eigen website een logo van Meld je zorg met hyperlink plaatsen.

Wat biedt Meld je zorg?

- Tussentijdse rapportages met (geanonimiseerde) vragen en klachten die bij de helpdesk binnenkwamen.
- Uitkomsten van de peilingen over privacy, eigen bijdragen, vergoedingen van psychotherapeutische en psychologische hulp en van de landelijke monitor AWBZ (waaraan Meld je zorg meedoet).
- Nieuwe peilingen over o.a. zorgzwaartepakketten en wachtlijsten in de jeugdzorg.

Contactpersoon

Gerda van Ittersum, sociaal-juridisch medewerker
0900-0401208
meldjezorg@platformggzz.nl / www.meldjezorg.nl

8

Cliëntondersteuning GGz

Wat gaan we doen?

Het LPGGz en VOICE zetten zich al jaren in voor een betere cliëntondersteuning in de ggz. Wij pleiten voor een betere organisatie en financiering en meer erkenning van de meerwaarde die ggz-steunpunten bieden, zoals de inzet van ervaringsdeskundigheid, focus op empowerment, het bereiken van moeilijke doelgroepen en belangenbehartiging. Bij het

ministerie van VWS is deze boodschap langzaam doorgedrongen. VWS oriënteert zich momenteel op een eigen visie op cliëntondersteuning en op de toekomst van MEE-organisaties. Tegen deze achtergrond heeft het LPGGZ subsidie gekregen voor een kortlopend project 'cliëntondersteuning ggz'.

Het project omvat:

- Een quick scan van de stand van zaken in de regio's.
- Een analyse en beschrijving van succesvolle praktijken.
- Voorlichting en PR voor gemeenten, ggz-steunpunten en MEE-organisaties.

(NB: over de precieze 'producten' die het project moet opleveren, vindt nog overleg met het ministerie van VWS plaats).

Het project is in oktober 2009 gestart en moet in januari 2010 zijn afgerond.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

RCO's en/of ggz-steunpunten zullen in de komende weken telefonisch benaderd worden voor de quick scan met vragen over de inhoud en organisatie van de cliëntondersteuning in de regio. Waar sprake is van succesvolle praktijken wordt extra informatie opgevraagd. Voorlichtingsmateriaal zal rond de jaarwisseling gereed moeten zijn.

Momenteel wordt onderzocht of in januari 2010 een landelijke conferentie voor gemeenten, ggz-steunpunten en MEE-organisaties haalbaar en wenselijk is. Wij hopen en verwachten dat dit project zal bijdragen aan meer aandacht voor cliëntondersteuning in het algemeen en voor de meerwaarde van ggz-steunpunten in het bijzonder. Ook verwachten we dat het project handvatten zal geven voor betere samenwerking met gemeenten en MEE-organisaties (inclusief financiële afspraken).

Contactpersoon

Nic Vos de Wael, beleidsmedewerker LPGGz
030-2363765 / 06-26170180
n.vosdewael@platformggz.nl

9

Training ondersteuning bij ggz-zorgzwaartepakketten

Pagina | 6

Wat gaan we doen?

In de langdurende zorg zijn de afgelopen jaren zorgzwaartepakketten (zzp's) geïntroduceerd. Doel van deze zzp's is om de financiering meer te laten aansluiten op de individuele zorgvraag van de cliënt en zo tot meer maatwerk te komen. Dit maatwerk moet verder gestalte krijgen in het individuele zorgplan dat instelling en cliënt in onderling overleg vaststellen. De gezamenlijke cliëntenorganisaties en MEE Nederland voeren een programma uit voor cliëntondersteuning bij zzp's. Een onderdeel daarvan is een training voor cliëntondersteuners bij ggz-zorgzwaartepakketten. Het LPGGz werkt hierin samen met MEE-Nederland. Het project loopt van september 2009 tot januari 2010.

Doel van de training is het vergroten van kennis en vaardigheden bij ondersteuning van ggz-cliënten bij zzp's. De training is voor MEE-consulenten én ggz-cliëntondersteuners. Er wordt expliciet aandacht besteed aan ervaringsdeskundigheid en cliëntgerichtheid. Steunpunt GGz Utrecht verzorgt een deel van de training. Een neven doel is om de kennismaking en uitwisseling tussen ggz-cliëntondersteuners en MEE-consulenten te bevorderen. De trainingen worden zoveel mogelijk regionaal georganiseerd. Na de training volgen twee intervisiebijeenkomsten. Inmiddels zijn zoveel mogelijk steunpunten benaderd voor deelname. Wanneer het bericht uw steunpunt of RCO niet bereikt heeft, neem dan contact met ons op.

Contactpersoon

Daniëlle Meije, Trimbos-instituut
030-2959321
dmeije@trimbos.nl

IZZUEZ

10

Proef met Eigen Kracht Conferenties

Wat gaan we doen?

LOC-zeggenschap in zorg en het LPGGz voeren een proef uit met Eigen Kracht Conferenties voor mensen met langdurige psychiatrische problemen. Eigen Kracht Conferenties zijn vooral bekend uit de jeugdzorg. Aan een Eigen Kracht Conferentie nemen mensen uit het brede netwerk van een cliënt deel: familie, burens, vrienden, leerkrachten, collega's, maar géén hulpverleners. Gezamenlijk bespreken zij wat de problemen zijn en stellen een plan voor de toekomst op. In het plan staat wat deelnemers aan de conferentie zelf gaan doen en waarvoor zij eventueel nog een beroep willen (blijven) doen op de hulpverlening.

In de jeugdzorg worden Eigen Kracht Conferenties onder meer gebruikt om opnames of ingrijpen van de rechter te voorkomen. De Eigen Kracht Conferenties zijn nadrukkelijk geen hulpverleningsmodel, maar een besluitvormingsmodel dat een beroep doet op eigen kracht van mensen. Voor de uitvoering wordt nauw samengewerkt met de Eigen Kracht Centrale. Mensen uit de doelgroep kunnen zelf een Eigen Kracht Conferentie aanvragen; maar het initiatief kan ook komen van een familielid, een bekende, een hulpverlener of cliëntondersteuner. Een coördinator van de Eigen Kracht Centrale helpt vervolgens de conferentie te organiseren. Deelname aan een Eigen Kracht Conferentie is altijd op vrijwillige basis.

Wat kunnen RCO's/ggz-steunpunten doen?

Dit project kan met name interessant zijn voor medewerkers van ggz-steunpunten. Zij kunnen mensen die in aanmerking komen, adviseren een Eigen Kracht Conferentie aan te vragen. Tot 5 december 2009 is het mogelijk een gratis Eigen Kracht Conferentie aan te vragen. Voor aanvragen ná 5 december geldt dat een andere financiering gezocht moet worden; de Eigen Kracht Centrale kan daar mogelijk bij

ondersteunen. Onderdeel van het project is het creëren van draagvlak en het vinden van financieringsmogelijkheden voor een bredere inzet van Eigen Kracht Conferenties voor de ggz-doelgroep in de toekomst.

Contactpersoon

Celene Peterson, LOC

030-2843200

c.peterson@loc.nl

Zie voor meer informatie over de Eigen Kracht Conferenties ook www.eigen-kracht.nl

Colofon

IZZUEZ wordt digitaal verstuurd naar o.a. alle lidorganisaties, ggz-stakeholders en naar belangstellenden. Afmelden? Stuur dan een mailtje naar e.vandebilt@platformggz.nl

